

Uključivanja roditelja u aktivnosti s djecom

Lončarević, Matea

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:301934>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-05**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI STUDIJ
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ
PETRINJA

Matea Lončarević

Uključivanje roditelja u aktivnosti s djecom

Završni rad

Petrinja, 2023.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI STUDIJ
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ
PETRINJA

ZAVRŠNI RAD

IME I PREZIME PRISTUPNIKA: **MATEA LONČAREVIĆ**

TEMA ZAVRŠNOG RADA: **UKLJUČIVANJE RODITELJA U AKTIVNOSTI S DJECOM**

MENTOR: **dr.sc. Adrijana Višnjić-Jevtić**

SUMENTOR: **mr. Sanja Basta**

Petrinja, 2023.

Sadržaj

SAŽETAK	1
SUMMARY	2
1. UVOD	3
2. ODGOJ.....	4
3. RODITELJSTVO.....	5
4. SURADNJA	6
4.1. SURADNJA RODITELJA I ODGOJITELJA	7
5. PARTNERSTVO OBITELJI I VRTIĆA	9
6. DOBROBITI UKLJUČENOSTI RODITELJA U ODGOJ DJECE I SURADNJE S ODGOJITELJEM ..	10
7. UKLJUČIVANJE RODITELJA U AKTIVNOSTI S DJECOM	12
7.1. ZAŠTO JE BITNA RODITELJSKA UKLJUČENOST?	12
7.2. NAČINI UKLJUČIVANJA RODITELJA U AKTIVNOSTI S DJECOM.....	15
7.2.1. SKUPNI OBLICI SURADNJE.....	16
7.2.1.1 RODITELJSKI SASTANAK.....	16
7.2.1.2. OTVORENI DAN ILI TJEDAN	18
7.2.1.3. RADIONICE I DRUŽENJA DJECE, RODITELJA I ODGOJITELJA	18
7.2.1.4. IZLETI RODITELJA, DJECE I ODGOJITELJA.....	21
8. ZAKLJUČAK.....	24
LITERATURA.....	26
PRILOZI	29
IZJAVA O SAMOSTALNOJ IZRADI ZAVRŠNOG RADA	30

Sažetak

Obitelj ima presudnu ulogu u odgoju i obrazovanju djeteta. U obitelji dijete stječe prva znanja, iskustva i norme ponašanja. Obrazovanje je temeljna potreba pojedinca i društva jer pomaže u razvoju ljudskih kvaliteta i prenošenju društveno-povijesnih iskustava na nove naraštaje. Roditeljstvo je velika odgovornost, a stil roditeljstva koji roditelji prihvate može imati trajan utjecaj na razvoj djeteta. Partnerski odnos obitelji i vrtića neophodan je za cjelokupni razvoj djeteta, a zahtijeva učinkovitu komunikaciju, razmjenu informacija i zajednički rad roditelja i odgojitelja. Suradnja roditelja i odgojitelja ključna je u stvaranju poticajnog okruženja za dijete. Zajedničkim radom roditelji i odgojitelji mogu osigurati zadovoljenje djetetovih odgojno-obrazovnih potreba i razvoj u dobro zaokružene osobe. U samom središtu rada bit će prikazani i detaljno opisani načini na koje se roditelji mogu uključiti u aktivnosti s djecom, te također i bitna roditeljska uloga u odgojno-obrazovnom procesu djece rane i predškolske dobi. Roditeljski sastanci, radionice za djecu i roditelje, izleti i druženja odraslih i djece, otvoreni dan ili tjedan neki su od načina na koje odgojitelj može uključiti roditelje. Bitno je da odgojitelj i roditelj imaju uspješnu suradnju. Uspješna suradnja postiže se dobrom komunikacijom, zajedničkim donošenjem odluka i poticanjem razvoja i učenja djece. Odgojitelj mora biti taj koji će potaknuti roditelja da sudjeluje u aktivnostima s djecom. Sudjelovanje roditelja djeci omogućuje osjećaj uključenosti roditelja u njihov odgojno-obrazovni proces. Roditelj upoznaje svoje dijete i izvan obiteljskog doma, bolje uočava djetetove interese i potrebe i samim time postiže bolji i kvalitetniji odgoj vlastitog djeteta.

Ključne riječi: aktivnosti s djecom, odgojitelj, roditelj, suradnja, uključivanje roditelja

Summary

The family has a crucial role in the upbringing and education of the child. In the family, the child acquires the first knowledge, experiences and norms of behavior. Education is a fundamental need of the individual and society because it helps in the development of human qualities and the transmission of socio-historical experiences to new generations. Parenting is a big responsibility, and the parenting style that parents adopt can have a lasting impact on a child's development. The partnership between the family and the kindergarten is necessary for the overall development of the child, and it requires effective communication, exchange of information and joint work of parents and educators. The cooperation of parents and educators is crucial in creating a stimulating environment for the child. This paper will present traditional and contemporary modalities of cooperation. By working together, parents and educators can ensure that the child's educational needs are met and that he develops into a well-rounded person. This paper will show the ways in which parents can get involved in activities with children, as well as the important role of parents in the educational process of early and preschool children. Parent meetings, workshops for children and parents, trips and gatherings of adults and children, an open day or week are some of the ways in which the educator can involve parents. It is essential that the educator and the parent have a successful cooperation. Successful cooperation is achieved through good communication, joint decision-making and encouraging children's development and learning. The educator must be the one to encourage the parent to participate in activities with the children. The participation of parents enables children to feel their parents' involvement in their educational process. A parent gets to know his child even outside the family home, better perceives the child's interests and needs and thus achieves a better and higher quality upbringing of his own child.

Keywords: activities with children, educator, parent, cooperation, involvement of parents

1. Uvod

U današnjem brzom svijetu roditelji igraju ključnu ulogu u životima svoje djece aktivnim sudjelovanjem u njihovim aktivnostima. Ovaj angažman pozitivno utječe na njihovo emocionalno blagostanje, kognitivni razvoj i sveukupno poboljšanje vještina. Svojim aktivnim uključivanjem roditelji pomažu u stvaranju trajnih uspomena, njeguju jače veze roditelj-dijete i pružaju značajnu podršku rastu svoje djece. U ovom radu prikazujem brojne prednosti uključivanja roditelja i načine na koje se roditelji mogu uključiti u aktivnosti sa svojom djecom.

Emocionalno povezivanje je ključna značajka koja dolazi kao rezultat uključivanja roditelja u aktivnosti s djecom. Redovito sudjelovanje u aktivnostima s djecom gradi povjerenje i potiče duboku emocionalnu povezanost. Raznjena iskustava, bilo da se radi o bavljenju sportom, bavljenju umjetnošću i rukotvorinama ili čak jednostavnom zajedničkom čitanju knjiga, stvara prilike za otvorenu komunikaciju i jača odnos roditelj-dijete.

Poboljšanje kognitivnog razvoja djece također je jedna od ključnih stavki koja dolazi kao produkt druženja roditelja i djece. Uključivanjem u aktivnosti svoje djece roditelji aktivno pridonose njihovom kognitivnom razvoju. Uključiti se mogu u obrazovne igre, zagonetke i aktivnosti koje izazivaju njihovo razmišljanje.

Za uključivanje roditelja također je jako bitna dobra suradnja i partnerski odnos između roditelja i odgojitelja. Roditelji i odgojitelji imaju različite, ali komplementarne uloge u obrazovanju djeteta. Dok odgojitelji osiguravaju strukturirana okruženja za učenje i prenositelji su znanja, roditelji donose jedinstvenu perspektivu ukorijenjenu u njihovom intimnom poznavanju svog djeteta. Suradnja omogućuje spajanje ovih uvida u poticanje optimalnih ishoda učenja. Odgoj i obrazovanje je zajednička odgovornost roditelja i odgojitelja, a suradnjom obje strane aktivno preuzimaju odgovornost za dijete.

Postoji nekoliko načina uključivanja roditelja u odgojne aktivnosti u vrtiću. Održavanjem redovitih roditeljskih sastanaka s roditeljima daje se mogućnost razgovora o djetetovom napretku, o djetetovim jakim stranama i područjima za poboljšanje. Odgojitelj može dati prijedlog aktivnosti koje se mogu primijeniti kod kuće kako bi podržali djetetovo učenje.

Radionice ili informativni sastanci za roditelje daju mogućnost roditeljima i odgojiteljima da uče o različitim temama vezanim uz razvoj i obrazovanje u ranom djetinjstvu. To može uključivati

teme kao što su strategije čitanja, matematičke aktivnosti ili promicanje kreativnosti kod kuće. Radionice se također mogu provoditi i u prostorijama odgojno-obrazovne ustanove.

Roditeljima se mogu dodijeliti aktivnosti koji uključuju i roditelje i djecu te ih mogu provoditi zajedno kod kuće. Na primjer, mogu stvoriti obiteljsko stablo, izgraditi model ili provesti jednostavne znanstvene eksperimente. To promiče zblžavanje i suradničko učenje.

Još jedan od načina uključivanja roditelja su zajednički izleti roditelja, odgojitelja i djece. Izleti mogu uključivati jednu skupinu ili više skupina odgojno-obrazovne ustanove. Izlete organiziraju roditelji ili odgojitelji i stručni suradnici naravno uz odobrenje ravnatelja i pristanak ostalih roditelja. Izleti se mogu odvijati u prirodi, u muzejima, to može biti odlazak u kino ili kazalište, odlazak u zoološki vrt ili čak odlazak na neki od lokalnih događaja ili festivala. Izleti se dogovaraju i s djecom kako bi bili ispunjeni njihovi interesi.

2. Odgoj

Prema Previšić (2003), obitelj je primarni formativni čimbenik i osnovna odgojno-socijalna zajednica u kojoj se uspostavljaju složeni emocionalni i socijalni odnosi važni za kasniji cjelokupni razvoj pojedinca. Tu dijete stječe prva znanja, iskustva, norme ponašanja i modele identifikacije.

Odgoj je temeljna potreba čovjeka i društva koja se, između ostaloga, sastoji od iskustva starijih generacija. Njime se čovjek izgrađuje, upotpunjuje, dovršava i razvija svoje sposobnosti. To je težak, naporan i odgovoran posao. Odgoj je komunikacijski odnos ispunjen sadržajima kojima kod djeteta razvijamo pozitivna intelektualna svojstva, pozitivne crte karaktera i stvaramo odnos između roditelja i djeteta. Rezultat odgoja je obostrani utjecaj u kojem se ne mijenja samo odgojitelj, nego i dijete (Rosić, 1998).

Silov (2003, prema Tomin, 1979) odgoj opisuje kao čovjekov put od stanja heteronomije prema stanju autonomije. Odgojem se prenosi, odnosno usvaja cjelokupno socijalno nasljeđe, kulturne vrijednosti, radno iskustvo, običaji, moral, shvaćanja prethodnih generacija.

»Odgoj u užem značenju upravljen je na izgrađivanje i oblikovanje ličnosti i karaktera, na ostvarivanje onih pozitivnih ljudskih osobina zbog kojih poštujemo određene osobe. Težište je

na emocionalnoj i voljnoj sferi čovjekova bića, a odgojni rezultati očituju se u čestitim i ljudskim uvjerenjima i stavovima, u pozitivnom odnosu prema ljudima i ljudskim vrijednostima, u poštenim, pravednim, humanim, plemenitim ljudskim postupcima.» (Vukasović, 1989, 11)

Rođenjem djeteta uloge supružnika se mijenjaju, oni postaju roditelji. Roditeljski dom temeljna je i prva odgojna sredina u kojoj dijete živi, raste i razvija se. Roditelji su s djecom od rođenja. Biti roditelj vrlo je zahtjevna uloga. Potreban je veliki trud i strpljenje kako bi djeci osigurali sretno i bezbrižno djetinjstvo. Roditelji su najvažniji odgojitelji te imaju najveću odgovornost za razvoj i napredak djeteta. No nisu jedini koji imaju odgovornost prema djetetu, sredina u kojoj dijete boravi ima također snažan utjecaj na djetetov napredak. Stoga možemo reći da je djetetov razvoj zapravo jedan proces koji uključuje interakcije između djeteta i njegove društvene okoline. Svaki roditelj u svojoj obitelji odgaja djecu prema svojim stajalištima, uvjerenjima te kulturi iz koje potječe. Odgoj bi trebao biti međuljudski odnos „primanja ali i „davanja“ kroz povjerenje, razumijevanje, ljubav i iskrenost (Rosić i Zloković, 2003).

3. Roditeljstvo

Roditeljstvo je odlučivanje za djecu, preuzimanje i prihvaćanje roditeljske uloge i redefiniranje vlastitih ciljeva, vrijednosti kao i doživljaja vlastite vrijednosti zbog emocionalnog i materijalnog ulaganja i ulaganja napora, zbog nagrade u emocionalnoj povezanosti i doživljaju djetetova uspjeha i razvoja, ističu Čudina-Obradović i Obradović (2006).

Maleš i Kušević (2011) navode da je roditeljstvo jedna od najvažnijih uloga koju pojedinac na sebe preuzima i čije su posljedice uglavnom cjeloživotne. Pojedinac u ulozi roditelja može biti dobar ili loš, uključen ili neuključen, brižan ili nemaran, ali se jednom ostvareno roditeljstvo ne može poništiti.

Suvremeni pojam roditeljstva shvaća se kao „ravnopravno roditeljsko partnerstvo“. Roditelji odbijaju tradicionalne društvene pritiske i uvriježene stereotipe očinstva i majčinstva te rodno podijeljene uloge u kući i izvan nje. Zajedničkim roditeljstvom izbjeci će se nepovoljni obiteljski odnosi (Milkie i Peltola, 1999, prema Čudina Obradović i Obradović, 2006).

Maccoby i Martin (1983, prema Vasta, 1998) naglašavaju dvije, za djetetov razvoj osobito važne, dimenzije roditeljstva:

- 1) Roditeljska toplina koja se proteže na kontinuumu od podrške, ljubavi i ohrabrivanja koju roditelji pružaju djeci od neprijateljstva, postidivanja ili odbacivanja
- 2) Roditeljski nadzor koji se proteže od nadzora, discipline i upravljanja djetetovim osjećajima do „neviđenja djeteta“, njegova zanemarivanja i neuključenost u djetetov psihološki i fizički životni prostor.

Da bi se ostvarili kvalitetni odnosi, odgojitelj i pedagog predškolske ustanove moraju ustvrditi što roditelji očekuju od partnerstva te u kojim vrstama aktivnosti roditelji žele izgrađivati partnerstvo. Svake godine u vrtić se upisuju nova djeca, pa tako dolaze i novi roditelji. Stoga je potrebno upoznati roditelje s već utvrđenim aktivnostima za ostvarivanje partnerstva i mogućnostima dodavanja novih aktivnosti kako bismo unaprijedili partnerstvo. Kurikulum predškolske ustanove omogućava mijenjanje rada odgojitelja, daje mogućnost da se aktivnosti provode prema potrebama djece i njihovih roditelja i razvija znatizelju sudionika da budu otvoreni za nova iskustva. Na taj način se razvija samopouzdanje osobe i u tome se ističe odgojiteljeva kreativnost. Odgovornost vrtića je stvarati uvjete za usvajanje potrebnih vještina i podržavati djetetov razvoj (Kranželić, Ferić i Šlehan, 2008).

4. Suradnja

Kad suradnju promatramo i o njoj promišljamo općenito, tada pod suradnjom najčešće razumijevamo sposobnost da se nekome prilagodimo, da prema potrebi nekoga oponašamo, da nađemo svoje mjesto te da pravimo kompromise, da budemo sudionici i suučesnici, kompanjoni, suvlasnici i suradnici (Klaić, 1990; Jull, 1995).

Suradnja nastaje kada svi kontroliraju onoga koga mogu, sebe i sav svoj trud ulažu u nalaženje rješenja, a istodobno dopuštaju da i drugi to čine. U takvim situacijama nema sukoba jer suradnja poništava sukob (Gossen, Anderson, 1996).

Bogatstvo i kvaliteta odnosa uspostavljenih između djece i odraslih čini temelje na kojima će dijete tijekom cijelog života graditi odnose s drugim osobama. Svojim ponašanjem odrasli su djeci prvi učitelji socijalnih odnosa (Maleš, Stričević, 1991).

4.1. Suradnja roditelja i odgojitelja

Odgojitelj mora poznavati mogućnosti i ograničenja svakog djeteta. Što bolje poznaje dijete te njegove potrebe i interese, suradnja s roditeljima bit će kvalitetnija. Odgojitelj stvara projekcije, predviđa smjerove razvoja, ali uvijek u suglasnosti s djecom (Mirjana Milanović i suradnice, 2014.).

Prema Višnjić Jevtić i suradnicama (2018) uz pomoć slike možemo prikazati proces razvoja suradnje odgojitelja i roditelja:

Slika 1. Proces razvoja suradnje odgojitelja i roditelja (Višnjić Jevtić i suradnice 2018, str. 81)

Slika 1. prikazuje kako odgojitelji preuzimaju inicijativu dok roditelji mogu birati žele li se uključiti u sami proces razvoja suradnje ili ne žele. Odgojitelji nadalje informiraju roditelje o svim odgojno-obrazovnim aktivnostima te na neki način pokušavaju pridobiti interes roditelja za sudjelovanje u zajedničkom odgoju i obrazovanju. Ako odgojitelj privuče roditeljevu pažnju, uključuje se u odgojno-obrazovni proces što je rezultat roditeljskog sudjelovanja u istome. Nakon toga dolazi do suradnje roditelja i odgojitelja što je temelj za stvaranje partnerstva.

Glavna obilježja suradničkog odnosa roditelja i odgojitelja su dvosmjerna komunikacija, zajedničko donošenje odluka i poticanje razvoja i učenja djece. Dvosmjerna komunikacija je ujedno i najvažnija u tom odnosu jer i odgojitelji i roditelji imaju informacije koje je važno

međusobno podijeliti kako bi se dosegli postavljeni ciljevi u odnosu na dijete, roditelje i odgojitelje. Uzajamna podrška roditelja odgojiteljima i obratno, najčešće se odnosi na obrazovanje i odgoj djece, međutim najčešće odgojitelji roditeljima pružaju podršku u jačanju njihove roditeljske kompetencije, održavaju obrazovne radionice i predavanja, te podržavaju roditeljsko uključivanje u rad odgojno obrazovne ustanove. Roditelji od učitelja očekuju pružanje podrške u realizaciji zadaće roditeljstva, te stjecanje određenih znanja i umijeća koja će im pomoći u odgoju. Učitelj očekuje da će dobrom suradnjom s roditeljima proširiti spoznaje o svakom pojedinom učeniku, te od roditelja imati pozitivnu povratnu informaciju o svojem radu što pridonosi osjećaju kompetencije, stručnosti i zadovoljstva učitelja (Jurčević Lozančić, Basta, 2017).

Poželjno je da roditelji budu publika na događanjima u odgojno-obrazovnim ustanovama, pomagači u aktivnostima, donositelji odluka i rješavatelji problema uključivanjem u različite odbore koji djeluju pri odgojno obrazovnim ustanovama i u okviru društvene zajednice, te svakako uvažavatelji uspjeha odgojitelja. Zajedničko donošenje odluka roditelja i odgojitelja češće se odvija u području obrazovanja nego odgoja djece, a to se može objasniti različitim kulturnim i vrijednosnim obiteljskim obilježjima koja se mogu razlikovati od onih u odgojno-obrazovnoj ustanovi, tj. vrtiću. Suradnički odnos odgojitelja i roditelja odvija se u raznovrsnim aktivnostima koje ovise o kulturi odgojno-obrazovne ustanove, tj. vrtića i kulturi sudionika, te o zakonskim aktima kojima se uređuje njihov rad. Hrvatske ustanove ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u svom se radu vode Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju iz 2018. godine. Iako navedeni dokument ističe potrebu ostvarivanja suradnje između obitelji i ustanove, oni ne navode u kojim bi se oblicima ta suradnja trebala provoditi, tako da se tim ustanovama daje sloboda u kreiranju vlastite kulturne suradnje temeljene na kulturi obitelji i ustanova (Višnjić-Jevtić i sur., 2018).

Dobrom suradnjom ostvaruje se kontinuitet u odgoju i obrazovanju i svakom pojedinom djetetu se omogućuje razvoj u sredini koja će djelovati poticajno na razvoj svih njegovih potencijala i u kojoj će se skrbiti o djetetovim specifičnostima, te će se dijete u njoj osjećati prihvaćeno, voljeno, sigurno, zadovoljno i zaštićeno (Jurčević Lozančić, Basta, 2017).

Također, veoma bitna komponenta suradnje je i podrška roditeljima. Ona zahtjeva veliki angažman odgojitelja. Roditeljstvo sa sobom nosi razne izazove, stoga odgojitelj mora sa

stajališta profesionalca biti spreman pružiti podršku roditeljima u obliku kojeg on smatra najboljim te isticati kompetencije roditelja. U kvalitetnom vrtiću djelatnici su senzibilizirani za prepoznavanje specifičnih potreba roditelja, tj. skrbnika djece te im omogućuju dobivanje odgovora na pitanja koja trenutno opterećuju njihovo roditeljsko funkcioniranje (Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, 2014).

5. Partnerstvo obitelji i vrtića

Partnerstvo je odnos u koji roditelji i odgojitelji samovoljno ulaze jer imaju zajednički interes, a to je unaprijediti okruženje u kojem će zajedno razvijati djetetove moralne, socijalne, estetske i odgojno-obrazovne potrebe (Kosić, 2009). Cilj partnerstva je zadovoljenje potrebe svih strana: djeteta, roditelja i odgojitelja. Pod pojmom partnerskih odnosa podrazumijevamo međusobnu komunikaciju, izmjenjivanje informacija i zajednički rad svih sudionika. Odgojitelj dijete vidi drugačije nego roditelj iako imaju isti cilj. Važno je da se roditelji i odgojitelji slušaju (Vrgoč, 2005).

Pod pojmom partnerstvo želi se istaknuti komunikacija između roditelja i odgojitelja (Kanjić i Boneta, 2012). Partnerstvo je važno u odgoju i ostvaruje se tijekom boravka djeteta u vrtiću. Dobrim partnerstvom između odgojitelja i roditelja dijete se normalno razvija, ali u našim vrtićima nedostaje ta suradnja od početka pedagoške godine. Tu ne mislimo na partnerstvo preko oglasne ploče ili centra za roditelje, već uvođenjem roditelja u sobu dnevnog boravka i sudjelovanjem u zajedničkim aktivnostima (Miljak, 1996).

Prema Slunjski (2011), sudionici partnerstva su roditelji, djeca, odgojitelji i pedagozi. Roditelji čine ključni dio svakodnevnog vrtićkog dana. Stoga se „partnerstvo između vrtića i roditelja implicira u edukacijsku reformu kao kamen temeljac sudjelovanjem u svakodnevnom vrtićkom danu“ (Pavlović i Šarić, 2012). Da bi se ostvarili kvalitetni odnosi između odgojitelja, roditelja i djece, potrebno je ponuditi raznolike oblike sudjelovanja roditelja kao partnera. Odgojni ciljevi u partnerstvu vrtića i obitelji određuju se zajednički, dogovaraju i planiraju uz roditeljske prijedloge, a zatim se dogovara i prihvaća uloga svih sudionika u partnerstvu (Škutor, 2014).

6. Dobrobiti uključenosti roditelja u odgoj djece i suradnje s odgojiteljem

Obitelj je zajednica u kojoj dijete stječe prva znanja, vještine, navike te razvija svoju osobnost. Uz ključnu ulogu obitelji, veliko odgojno značenje ima i vrtić kao internacionalna odgojna sredina, odnosno ustanova čija je osnovna djelatnost odgoj. Obitelj, vrtić, škola, vršnjaci, djetetovo slobodno vrijeme i mediji najvažnije su odgojne sredine za dijete te se njihov utjecaj na dijete ne može rangirati (Zloković i Rosić, 2002). Uloga obitelji u odgoju je neupitna, stoga je bitna i dobra suradnja s odgojiteljima te dobra komunikacija.

Cilj suradnje je dobrobit djeteta, odnosno razvoj djeteta u okruženju koje je poticajno za njega te u kojemu se ono uvažava kao pojedinac, u kojemu je ono prihvaćeno, voljeno, zadovoljno, sretno i sigurno (Višnjic Jevtić i sur., 2018).

Način na koji odrasli razumiju dijete i djetinjstvo odražava se na odgoj i dijete te postaju odlučujući čimbenici u razvoju njegova identiteta (Jurčević Lozančić, 2016). Kvalitetna uključenost roditelja, osim što određuje kvalitetu odgojno-obrazovne zajednice, prilika je roditelju za učenje i razvoj njegovih roditeljskih kompetencija. Otvorena i dvosmjerna komunikacija roditelja i odgojitelja omogućava zajedničko razumijevanje djeteta. Naime, život roditelja s djetetom u obiteljskom domu i življenje odgojitelja s djetetom u odgojno-obrazovnoj ustanovi rezultira različitim percepcijama djeteta i interpretacija njegova ponašanja. Takva komunikacija vodi zajedničkom izgrađivanju „šire slike“ o djetetu, cjelovitom razumijevanju djeteta i razvoju usklađenih odgojno-obrazovnih postupaka. Kako bi takva komunikacija i suradnja postojala, roditelji se u vrtiću trebaju osjećati dobrodošlo i prihvaćeno (Slunjski, 2008).

Nužno je omogućiti roditeljima sudjelovanje u svim aspektima funkcioniranja organizacije, odnosno nužno je prihvatiti ih i uključiti kao ravnopravne članove zajednice. Aktivno uključivanje roditelja u odgoj i obrazovanje svoje djece imaju obostranu dobrobit. Uključivanje roditelja nije samo pomoć ustanovi u razumijevanju svih aspekata djeteta, već i roditelju omogućuje shvaćanje funkcioniranja djeteta u institucionalnom okruženju (Ljubetić, 2009).

Koji su rezultati uključivanja roditelja (ili članova obitelji) u odgojno-obrazovni proces?

- Uključivanje roditelja dovodi do poboljšanja odgojno-obrazovnih postignuća djece.
- Uključivanje roditelja pridonosi poželjnim oblicima ponašanja djece u skupini.

- Roditelji koji sudjeluju u donošenju odluka o svojoj djeci doživljavaju te odluke kao svoje i predaniji su u pružanju potpore vrtiću.
- Uključivanje roditelja pridonosi boljem razumijevanju uloga, odnosa i odgovornosti u trokutu roditelji-dijete-vrtić.
- Uključivanje roditelja pridonosi emocionalnom zadovoljstvu djece.
- Vrsta i kvaliteta uključivanja roditelja utječe na djecu roditelje i odgojitelje

Što se roditelji ranije uključe u odgoj i obrazovanje svoje djece, to su učinci njihove uključenosti veći (Michigan Department of Education, 2002, prema Tankersley i suradnicama, 2012).

Kad roditelji pozivaju članove obitelji u grupu vodeći brigu o tome da se osjećaju dobrodošlima i pronalaze različite načine da sve obitelji uključe u odgojno-obrazovni proces, tada djeca:

- Izgrađuju pozitivne, emocionalno sigurne odnose s odraslim osobama
- Razvijaju se socijalno i emocionalno
- Imaju pozitivnije stavove prema vrtiću
- Iskazuju poželjna ponašanja
- Osjećaju se sigurno
- Imaju pozitivna iskustva
- Više sudjeluju u aktivnostima
- Imaju bolja postignuća i kognitivno se više razvijaju (Tankersley i suradnice, 2012).

7. Uključivanje roditelja u aktivnosti s djecom

7.1. Zašto je bitna roditeljska uključenost?

Uključivanje roditelja u aktivnosti koje se provode u predškolskoj ustanovi i redovna komunikacija s odgojiteljima povezana je s mnogim razvojnim ishodima djeteta. Uključivanje roditelja u aktivnosti koje se provode u predškolskoj ustanovi povezano je s razvojem djetetovih jezičnih, socijalnih, motoričkih i adaptacijskih vještina te utječe na razvoj vještina za samopomoć kod djeteta. Odgojitelj će dobro surađivati s roditeljima i postići najbolje rezultate ako se predstavi kao kompetentni profesionalac kojemu je bitno njegovo mišljenje, te da se smatra ravnopravnim u svakom pogledu s roditeljima (Milanović i suradnice, 2014.).

Kurikulum vrtića se u svakoj ustanovi drugačije oblikuje i ovisi prvenstveno o svojoj kulturi i tradiciji te o sredini u kojoj se organizacija nalazi. Za samu izgradnju kurikuluma bitno je uključiti sve čimbenike. Dječji mikrosustav tvori obiteljsko okruženje, pa su roditelji prvi partneri vrtića u ostvarivanju odgojno-obrazovnih ciljeva i nužan korak u stvaranju modernog kurikuluma. Suradnja s roditeljima može doprinijeti boljem oblikovanju kurikuluma, roditelji mogu procijeniti kakvo je njihovo dijete kod kuće i u vrtiću, te pomoću raznih načina dokumentiranja može poslati odgojitelju. Time odgojitelj može bolje razumjeti zašto se dijete na određeni način ponaša i koje ciljeve želi postići.

Uključivanjem roditelja u tvorbu kurikuluma roditelji se osjećaju ispunjeni i sretni jer su dio djetetova razvoja i u vrtiću. Roditelji mogu biti sudionici tvorbe kurikuluma sudjelujući u aktivnostima djece, predstavljanjem vlastitog zanimanja i vještina, sudjelovanje u organizaciji i pripremi izleta i raznih posjeta, prikupljanjem materijala koji je djeci potreban u vrtiću i uključivanjem u različite aktivnosti koje se provode u vrtiću (Jukić, 2015.).

Unatoč mnogobrojnim utjecajima, u odgoju djeteta, najvažnija je uloga roditelja. Osobito ako od najranije dobi gradi s djetetom čvrst i blizak odnos temeljen na međusobnom povjerenju, poštivanju želja i uvažavanju stavova i mišljenja. Odnos pun topline, ljubavi i brige omogućuje razvijanje kvalitetne komunikacije i stvaranje kvalitetnog ozračja u kojem se odgaja dijete. Sve ove komponente omogućuju djetetu veliku razinu osjećaja sigurnosti koji omogućava da dijete prihvati roditeljski autoritet i da ga dragovoljno slijedi i poštuje (Ljubetić, 2012).

Višnjić Jevtić (2018) ističe razlike u podjeli modaliteta suradnje na, primjerice suvremene i tradicionalne modalitete suradnje između obitelji i ustanove ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Razlika između tradicionalnih i suvremenih modaliteta suradnje je ta što tradicionalni modaliteti suradnje između odgojitelja i roditelja zahtijevaju više vremena za organizaciju roditeljskih sastanaka, radionica s roditeljima, postavljanje obavijesti u kutiće za roditelje. Sve to zahtjeva dobru pripremu odgojitelja kao i vrijeme koje će roditelji odvojiti da budu prisutni u tim trenucima. S druge strane, suvremeni modaliteti suradnje, također trebaju pripremu, ali ne toliko detaljnu kao što to zahtijevaju tradicionalni. Razlog tome je što suvremeni modaliteti suradnje omogućuju roditeljima i odgojiteljima komunikaciju u bilo koje vrijeme, nije određeno kao što je to roditeljski sastanak. Suvremeni modaliteti daju roditeljima osjećaj prisutnosti u svakom trenutku, a to im sve omogućuje video i foto dokumentacija koju je moguće razmijeniti u svako doba dana, a upravo im ona pokazuje što njihovo dijete radi i kako provodi dan dok je roditelj odsutan.

Nadalje, modaliteti suradnje mogu se promatrati i s pozicije roditeljevih doprinosa te njihova uključivanja određenim modalitetima. Dakle, prema paradigmatičkom pristupu suradnji, pojašnjava se roditeljevo uključivanje i uloga u suradničkom odnosu. Stoga, imamo dvije vrste suradničkih odnosa:

- 1) Odnosi u kojima roditelji imaju pasivnu ulogu
- 2) Odnosi u kojima roditelji imaju aktivnu ulogu (Višnjić Jevtić, 2018).

Tablica 1. Podjela modaliteta suradnje roditelja i odgojitelja u odnosu na ulogu koju u njemu imaju roditelji (Višnjić Jevtić, 2018, str. 86)

ULOGA RODITELJA	AKTIVNOSTI
PASIVNA	Pisana komunikacija Obavijesti Glasila Pisma Dnevnic Izvještaji o napretku Roditeljski sastanci Radionice za roditelje Individualni razgovori s roditeljima Razgovori prilikom dolaska/odlaska Dani otvorenih vrata
AKTIVNA	Komunikacija preko suvremene tehnologije E-portfolio Elektronička pošta SMS Mobilne aplikacije Društvene mreže Mrežne stranice Druženja djece i odraslih Boravak roditelja u odgojnoj skupini Posjete domovima djece Sudjelovanje u tvorbi kurikulum Sudjelovanje u radu upravljačkih tijela

7.2. Načini uključivanja roditelja u aktivnosti s djecom

Kvalitetna uključenost roditelja omogućava djetetu uspostaviti pozitivnu komunikaciju i emocionalnu vezu s odgojiteljima dok istovremeno razvija socijalne vještine i povjerenje u druge. Roditelji kao aktivni sudionici odgojno-obrazovnog procesa mogu uočiti važnost primjene pozitivnih odgojnih metoda, učiti o prepoznavanju i zadovoljavanju djetetovih potreba te uvidjeti da nisu sami u odgoju djeteta i rješavanju potencijalnih problema ili teškoća. Maglica, Reić Ercegovac i Ljubetić (2020) ističu kako roditeljske prakse i metode imaju važnu ulogu u djetetovom razvoju, pritom navodeći korisnost svjesnosti u roditeljstvu. Tako prihvaćanje djetetovih misli i osjećaja, slušanje i poticanje njegovog razvoja empatije ima pozitivan učinak ne samo na interakciju između roditelja i djeteta, već i na djetetovu opću psihološku dobrobit. Kompetentan roditelj, koji je siguran u svoje odgojne metode i odgovoran za iste, potreban je za cjelovit i zdrav razvoj djeteta (Ljubetić, Mandarić Vukušić i Ivić, 2017).

Rad predškolske ustanove također se može unaprijediti uključivanjem roditelja različitih kultura ili poticanjem druženja roditelja i djece izvan dječjeg vrtića (Kalauz, 2004). Imajući na umu važnost njihove uloge u djetetovom ranom razvoju, odgojitelji mogu uključiti roditelje u rad ustanove putem grupnih roditeljskih sastanaka, radionica, igraonica ili druženja, ali i na formalne načine – putem individualnih razgovora ili pozitivnim kontaktom između odgojitelja i roditelja. Osim doprinosa sustavu ranog i predškolskog odgoja, suradnja ustanove i obitelji dovodi i do razvoja roditeljskih kompetencija (Jurčević Lozančić i Kunert, 2015).

7.2.1. Skupni oblici suradnje

Skupni oblici druženja od višestruke su koristi za razvijanje suradničkih te u konačnici partnerskih odnosa odgojitelja i roditelja. Organiziraju se u obliku završnih svečanosti ili različitih radionica u kojima inicijativu preuzimaju djeca kako bi prezentirala usvojene vještine tokom godine kroz vođenje aktivnosti za roditelja (Rogulj, 2018).

Prema autorici Višnjic Jevtić (2018), obilježja suradničkog odnosa odgojitelja i roditelja ovise o kulturi okruženja, ustanovi i pojedincima koji u njemu sudjeluju. Obilježja skupne suradnje moguće je izdvojiti:

- Dvosmjernu komunikaciju
- Uzajamnu podršku
- Zajedničko donošenje odluka
- Zajedničko poticanje razvoja i učenja djece.

Profesionalnost, susretljivost i educiranost su glavne odlike odgojitelja za skupni oblik suradnje.

Najbitnije odličje skupnog oblika suradnje je dvosmjerna komunikacija u kojoj odgojitelji i roditelji razmjenjuju informacije o djetetu te time postižu određivanje odgojnih metoda koje su najefektivnije za dijete i koje su najbolji ishod za djetetove individualne potrebe.

Najzastupljeniji skupni oblici suradnje u odgojno-obrazovnim ustanovama su roditeljski sastanci, otvoreni dan ili tjedan, radionice i druženja djece, odgojitelja i roditelja, zajednički izleti.

7.2.1.1 Roditeljski sastanak

Roditeljski sastanak u prostorijama vrtića jedan je od najčešćih oblika suradnje između odgojitelja i roditelja čija su djeca uključena u neke od institucionalnih programa. Teme roditeljskih sastanaka ovise o potrebama vrtićke skupine i sukladno sadržajima prilagođavaju se i oblici rada. Nekoliko je razloga koji mogu zahtijevati organiziranje roditeljskoga sastanka. Ponekad sastanci mogu biti predavačkoga tipa, oglednoga tipa, komunikacijskoga tipa ili roditeljski sastanak organiziran kako bi se ostvarilo druženje roditelja i djece (Milanović i suradnice, 2014).

Roditeljski sastanci predavačkoga tipa održavaju se kako bi se održalo informiranje roditelja o posebnostima predškolskoga odgoja i obrazovanja. Osim toga, ovi sastanci služe kako bi se grupno roditeljima pojasnili detalji razvoja djeteta predškolske dobi. Odaziv na ove vrstu roditeljskoga sastanka je zbog obveze koju roditelj kao skrbnik mora ispuniti, a ne zbog sadržaja koji je iznimno zanimljiv roditeljima. Predavači mogu biti vanjski suradnici, djelatnici vrtića koji su specijalizirani za točno određeno područje (psiholog, defektolog,...) ili odgojitelji. Prema iskustvima, odgojitelji su u vrlo teškoj situaciji obzirom da je svaki roditelj poseban i teško se prilagoditi svim posebnostima kako bi se održalo zanimljivo i kvalitetno predavanje (Milanović i suradnice, 2014).

Iznimno popularan oblik suradnje vrtića i roditelja jest roditeljski sastanak koji je organiziran s ciljem druženja roditelja i djece. Često je ovakav oblik rada povezan i s malim svečanostima koji se organiziraju povodom nekih događaja (kao što je odlazak iz vrtića) ili s datumima koji obilježavaju određene blagdane, dolazak godišnjih doba i slično (npr. Božić, Uskrs, jesen, ljeto, jesen, zima, proljeće). Odgojitelji ih pripremaju na osnovu vlastitoga iskustva i znanja uz korištenje literature prilagođene ovoj vrsti sadržaja. U ovakvom obliku rada roditelji rado sudjeluju jer su svi sudionici aktivni, postoji razlog za sreću i zadovoljstvo te se svi osjećaju dobro (Milanović i suradnice, 2014).

Prilikom ovakvog tipa roditeljskog sastanka mogu se igrati razne igre, ili u sklopu roditeljskog sastanka mogu se provesti radionice za djecu i odrasle. Na takvom roditeljskom sastanku odgojiteljice se bolje upoznaju s roditeljima i načinom funkcioniranja roditelja i djeteta. Takav tip roditeljskog sastanka može se održati i prilikom prvog dana dolaska u jaslice.

Milanović i suradnice (2014) navode kako se posljednjih pet do šest godina, a u skladu s načinom na koji su uređeni odnosi i komunikacija između djece, odgojitelja, roditelja i ostalih djelatnika vrtića (demokratski i prihvaćajući ili više autoritarni i kruti), roditeljski se sastanak sve rjeđe organizira kao predavanje, s klasičnom diskusijom na kraju. Sve češće je to diskusijska skupina, radionica, ugodno druženje, popularno nazvano komunikacijski roditeljski sastanak. Prilikom prisutstva na ovakvim roditeljskim sastancima roditelji se razvijaju u svim aspektima roditeljstva. Na taj način roditelji stječu nova znanja te ih uklapaju u svoja postojeća iskustva o kojima onda promišljaju, iznose vlastita mišljenja i stavove te aktivno sudjeluju u interakciji sa ostalim roditeljima koji su po prilici istih godina kao i oni.

Tijekom roditeljskog sastanka potrebno je uključiti roditelje kako bih ih se potaknulo na komunikaciju s odgojiteljem, ali i roditeljima te bolju uključenost u aktivnosti predviđene za vrtićku skupinu koju pohađa njegovo dijete (Višnjić Jevtić i sur., 2018).

7.2.1.2. Otvoreni dan ili tjedan

Otvoreni tjedan je oblik skupne suradnje u kojem surađuju obitelj i odgojno-obrazovna ustanova. Obitelji se daje prilika da se predstave djeci, da predstave svoja zanimanja, hobije, da se igraju s njima ili se dolaze družiti, igrati društvene igre, plesati, pjevati, čitati knjige. Otvoreni tjedan može pratiti i neke projekte koji se provode u vrtićima. Npr. Markov otac je policajac i može doći u grupu djeci predstaviti nova pravila prometa. Na takav način roditelji i cijela obitelj djeci mogu proširiti znanja (Ljubetić, 2013).

Tjedni otvorenih vrata služe kao pomoć za bolju komunikaciju između roditelja i odgojitelja. Svjedočeći iskustvima svog djeteta iz prve ruke, roditelji mogu steći bolje razumijevanje kurikuluma, odgojno-obrazovnih metoda i cjelokupnog odgojno-obrazovnog pristupa koji se primjenjuje u vrtiću. Ovaj uvid promiče smislene rasprave i suradnju između roditelja i odgojitelja, osiguravajući djetetu cjelovitije iskustvo učenja.

Otvoreni dan ili tjedan potiče roditelje na aktivno sudjelovanje u odgoju i obrazovanju svog djeteta. Kada su roditelji izravno uključeni u aktivnosti svog djeteta u vrtiću, oni postaju dio odgojno-obrazovnog procesa. Ova uključenost može nadilaziti otvoreni dan ili tjedan i dovesti do većeg angažmana roditelja tijekom cijele pedagoške godine, pozitivno utječući na djetetov odgojno-obrazovni uspjeh i cjelokupni rast i razvoj.

7.2.1.3. Radionice i druženja djece, roditelja i odgojitelja

Najčešći organizatori kreativnih radionica za roditelje i djecu su odgojitelji, te pedagozi i ostali stručni suradnici. Organiziranje kreativnih radionica je iznimno vrijedno iskustvo jer ono omogućuje bolje upoznavanje odgojitelja, roditelja i djece te lakše uključivanje u aktivnosti koje su predviđene za tekuću godinu. Provode se nekoliko puta godišnje i najčešće su vezane uz teme

blagdana, raznih svečanosti koje obilježava odgojno – obrazovna ustanova. Ta druženja su najčešće intimna, ugodna i vesela. Takva druženja omogućavaju bolje upoznavanje odgojitelja i djece i roditelja u vrtićkim skupinama (Ljubetić, 2011).

Radionice su sastanci na kojima roditelj zajedno sa svojim djetetom i ostalim roditeljima skupine izrađuje neke konstruktivne predmete ili igračke za svoje dijete. Radionica treba imati svrhu i cilj kako bi mogla privući roditeljsku pažnju. U radionicama se koriste materijali koji nisu opasni za dijete (papir, plastika, celofan...). Na takvim se radionicama roditelji družu međusobno i pokazuju svojoj djeci što se i kako može učiniti od pedagoški neoblikovanog materijala, a može postati zanimljivo i korisno. Radionice ovakvog karaktera najčešće se organiziraju prigodom obilježavanja blagdana. Pri planiranju radionica potrebno je na pano staviti obavijest o održavanju radionice s naznačenim vremenom početka, navedenom temom i tehnikom izvođenja sadržaja, mjesto održavanja i trajanjem druženja. Uloga odgojitelja je velika tijekom realizacije, pogotovo kod djece čiji roditelji nisu u mogućnosti sudjelovati, njima treba mnogo više odgojiteljeve pažnje od djece čiji su roditelji prisutni (Gluščić i Pustaj, 2008).

Prilikom osmišljavanja kreativnih radionica vrlo je bitno da odgojitelji sve dobro i kvalitetno pripreme. Prije provođenja radionice odgojitelj si postavlja ciljeve kao što su:

- kvalitetno druženje roditelja i djece u vrtićkom okruženju u stvaralačkoj aktivnosti,
- omogućiti roditeljima da uče kako ostvariti komunikaciju s djecom,
- preporučiti roditeljima načine kako kvalitetno provesti vrijeme s vlastitim djetetom te
- izraditi radove/objekte/stvari koje će biti funkcionalne, koje će djeca koristiti u učenju ili prilikom igre u vrtićkim prostorijama, ali i u obiteljskom domu (Ljubetić, 2011).

Zajednička suradnja roditelja i odgojitelja jako utječe na razvoj djeteta. Prema autorici Rogulj (2018) zajedničko druženje roditelja djece i odgojitelja možemo provest kroz:

- Radionice za djecu i roditelje (npr. Roditelji i djeca sudjeluju u pripremi kostima za poklade.)
- Radionice roditelja i odgojitelja (npr. Roditelji zajedno sa odgojiteljima sudjeluju u pripremi didaktičkih pomagala.)
- Zajedničke izlete (npr. Roditelji, djeca te odgojitelji odlaze na Sljeme na sanjkanje u vrijeme neradnog dana.)

- Boravak roditelja u skupini (npr. Roditelj predstavlja svoje zanimanje djeci.)
- Posjet radnom mjestu roditelja (npr. Djeca u vrtiću imaju projekt „zdravi zubići“ te odlaze k Markovoj mami koja je stomatolog u ordinaciju te tamo proučavaju instrumente i ordinaciju jedne stomatologinje.)
- Male priredbe (npr. Organizacija priredbe na kraju godine, oko Božića, Uskrsa.)
- Zajedničko kulturno uzdizanje, odlaskom u kazališta (npr. Djeca sa svojim roditeljima i odgojiteljima odlaze na predstavu u kazalište.)

Radionice za roditelje „*su sastanci na kojima roditelj zajedno sa svojim djetetom i ostalim roditeljima skupine izrađuje neke konstruktivne predmete ili igračke za svoje dijete.*“ (Glušćić i Pustaj, 2008, str. 23).

Glušćić i Pustaj (2008) spominju i posjet djetetu koje je bolesno ili je hospitalizirano duže vrijeme. Posjet obiteljskom domu, prema istim autoricama, nužno je realizirati ovisno o dječjim interesima te ga vrlo dobro i kvalitetno organizirati. Najčešće se provodi u slučaju kada je dijete iz skupine bolesno dulji vremenski period ili poziva skupinu na proslavu rođendana i igru. Prilikom provođenja ovog oblika suradnje, odgojitelji s roditeljima dogovaraju vrijeme druženja, dok s djecom dogovaraju pravila. U posjete se ubrajaju i posjeti radnom mjestu roditelja, ukoliko je zanimanje vezano uz kurikulum (na primjer, posjet pekari, vatrogasnom domu, policijskoj postaji, knjižnici, školi...). Prije posjeta u skupini se provode predaktivnosti kojima se djecu uvodi u temu posjeta, a djetetu ili roditelju koje skupina posjećuje izrađuje se zajednički poklon koji će kasnije to dijete i roditelja podsjećati na posjet. Odgojitelj je obavezan obavijestiti sve roditelje te tražiti suglasnost, dok u suradnji sa stručnim timom planiraju pratnju ili prijevoz ukoliko je roditeljski dom ili radno mjesto udaljeno od dječjeg vrtića.

Postoje uloge kod kojih je poželjno da ih preuzmu roditelji kako bi podržali rad odgojno obrazovnih stručnjaka. To uključuje roditelje kao pomagače u aktivnostima, roditelje kao publiku kod događanja u vrtiću i završnim svečanostima, zastupnicima dječjih interesa, te podržavatelji odgojitelja. Prema istraživanju Pintar (2018) odgojitelji nastoje roditeljima pružiti što veću podršku u odgoju i obrazovanju djeteta, pa se tako očekuje i podrška roditelja odgojno-obrazovnoj ustanovi i stručnjacima u njoj.

Roditelje također možemo uključiti kroz različite aktivnosti kao što može biti upoznavanje zanimanja roditelja. Odgojitelji u suradnji s roditeljima mogu organizirati posjet njihovim radnim

mjestima koji se nalaze u blizini vrtića. Kroz takve aktivnosti djeca stječu nova znanja o zanimanjima, te također bolje upoznaju roditelje druge djece. Na temelju navedenog moguće je zaključiti kako odgojitelji, da bi posjedovali znanja potrebna za suradnju s roditeljima, trebaju polaziti od znanja koja su prije svega usmjerena na znanja o obitelji i obiteljskom funkcioniranju, te na znanja o načinima uključivanja roditelja u odgojno obrazovni rad ustanove (Višnjić Jevtić, Visković, 2017).

Druženje je i posjet roditelja skupini koja uvijek treba biti planirana i unaprijed dogovorena. U skupinu dolazi jedan roditelj te prezentira određenu aktivnost u kojoj je jako dobar (na primjer izuzetno dobro pjeva, svira, slika, govori strani jezik i drugo). Djeca vole ovakva druženja, jer on postaje "nova teta" koja će im ispričati nešto drugačije, otpjevati neku novu pjesmicu ili nacrtati baš ono što su željeli, a nitko nije znao. Naročito je dobro ako dođe roditelj čije je dijete sramežljivo, povučeno i tiho. Takvo dijete će steći samopouzdanje i uz roditelja se opustiti, te će i samo nešto prezentirati što se do tada nije usudilo. Naročito je dobro ako takvo dijete njegov roditelj uključi u neku od njihovih aktivnosti (npr. zajedno jako dobro crtaju automobile) jer se tada dijete osjeća osnaženo i ohrabreno za nešto što samo nikad ne bi učinilo (Gluščić i Pustaj, 2008).

Da bi uključivanje roditelja u život i rad grupe bilo što učinkovitije, važno je da odgojitelj na umu ima činjenicu kako djeca s kojom rade dolaze iz različitih obitelji. Stoga treba osigurati toplu atmosferu i stvoriti osjećaj dobrodošlice roditeljima, informirati ih o događanjima u skupini te prepoznati da je roditelj partner u odgojno-obrazovnom procesu.

7.2.1.4. Izleti roditelja, djece i odgojitelja

Izleti djece, roditelja i odgojitelja organiziraju se isključivo sa ciljem zajedničkog druženja. Dijete time dobiva osjećaj sigurnosti jer time roditelj i odgojitelj pokazuju kako zapravo dobro surađuju.

Potrebno je više vremena za organiziranje zajedničkih izleta djece, roditelja i odgojitelja, a odgojiteljice s djecom dogovaraju gdje ići. Odgojiteljica dobiva pomoć od stručnih djelatnika vrtića za organizaciju prijevoza, te je stručni tim također ovdje kao pratnja. Izleti roditeljima

omogućuju da se opuste u dobroj atmosferi, a djeci da uživaju u druženju s roditeljima, odgojiteljima i ostalom djecom.

Izleti se organiziraju u jesen, proljeće i ljetu na inicijativu roditelja ili odgojitelja i moraju biti odobreni od strane ravnatelja. Putovanje mora biti pažljivo pripremljeno i organizirano kako bi bilo uspješno. To znači da treba definirati svrhu izleta i na njoj temeljiti sadržaj. Odgojitelj treba odrediti odredište izleta, vrijeme polaska i način realizacije izleta. Također treba obavijestiti roditelje o putovanju i dobiti njihov pristanak. Tijekom obilaska svi sudionici moraju poštovati plan i program. Izlet je odlična prilika za roditelje da vide kako njihovo dijete funkcionira s drugom djecom i kakav je odnos s odgojiteljima. Izleti su također jedan od načina komunikacije s djecom i zato putovanje treba biti opuštajuće i zabavno za djecu.

Izlet je vrlo koristan oblik suradnje. O njemu se dogovara, planira, organizira dulje vrijeme i uključeni su odgojitelji koji s djecom razgovaraju o mjestu gdje se ide (ZOO vrt, posjet parku, spomenicima kulture, odlazak na kupanje i slično). Na takvom druženju roditelji su opušteni, atmosfera je vrlo ugodna, a djeca se dobro zabave. Izleti su odlična zamisao za međusobno upoznavanje roditelja, odgojitelja i djece izvan vrtića.

Pri odabiru ovog oblika druženja važno je imati na umu potrebu osmišljavanja društveno-zabavnih aktivnosti za djecu u kojima će sudjelovati roditelji i odgojitelji. Poseban naglasak je na pripremi dovoljno različitih poticaja za djecu kako bi njima bilo zanimljivo i zabavno, na primjer: natjecateljske igre: nošenje loptice u žlici, hodanje u vrećama, hodanje s loptom među koljenima, igra „graničar“, itd...

Izleti se obično organiziraju subotom ili nedjeljom, roditelji dovode svoje dijete. Tijekom pripreme je dobro napraviti pismeni popis roditelja koji žele ići na izlet, dogovoriti poslove i zadatke. Najbolje je taj dio napraviti na komunikacijskom roditeljskom sastanku gdje će odgojitelj reći točno vrijeme i mjesto izleta. Trajanje izleta trebalo bi biti prilagođeno uzrastu djece, a optimalno trajanje je do 3 sata (Ljubetić, 2014).

7.2.1.5. Priredbe u vrtiću

Druženje roditelja, djece i odgojitelja može biti i kroz prikaz rada, odnosno priredbe, gdje odgojitelj s djecom demonstrira zanimljive priče, pjesmice, igre koje su djeca u proteklom

razdoblju usvojila. Nakon takvih "prezentacija" organizira se zajedničko druženje na kojem se razgovara o viđenom ili o nekoj aktualnoj i zanimljivoj temi koju može potaknuti roditelj ili odgojitelj. Prilikom trajanja same priredbe i pripreme prije izvođenja roditelj ima uvid o ponašanju svog djeteta jer ga gleda u konkretnoj situaciji s vršnjacima. U takvom obliku druženja roditelja, odgojitelja i djece, dijete ističe svoje kvalitete, stječe samopouzdanje, osamostaljuje se i oslobađa straha nastupa pred publikom što mu je vrlo važno u kasnijem životu. Ukoliko postoji u skupini dijete koje ne želi iz bilo kojeg razloga nastupiti nikako ga ne treba forsirati jer to bi ugrozilo njegovu potrebu za slobodom, a i ne bi se osjećalo ugodno ni dijete ni roditelj (Ljubetić, 2014).

Ovisno o dobnoj skupini, poželjno je organizirati kratko izvođenje programa za roditelje. Trajanje programa neka bude prilagođeno starosti djece (na primjer: trogodišnjaci - trajanje programa 20 - 25 minuta; šestogodišnjaci 30 - 40 minuta). Sadržaj programa mogu biti djeci poznate pjesmice i dramatisacije, pokreti i pjesma uz glazbu... Važno je da su sva djeca jednako zastupljena sudjelovanjem i da uživaju u onome što izvode. Kako bi izbjegli napetost prije priredbe i nepotrebno ponavljanje određenog sadržaja, preporuča se roditeljima prikazati sadržaj cjelogodišnjih aktivnosti. Naravno, potrebna je procjena oba odgojitelja o interesu djece za pojedine sadržaje. Zato je važno odabrati ono što djeca vole i u čemu se dobro i spretno snalaze.

Kao i za ostale oblike druženja, najvažnija je kvalitetna priprema druženja. Znači, dobra promišljenost susreta, priprema potrebnih aplikacija, detaljna razrada druženja, dogovor oko vremena održavanja, podjela poziva, organizacija prostora.

Ideja o aktivnoj uključenosti roditelja je odlična. Tijekom pripreme, dobro je roditeljima koji žele ponuditi sadržaj za izvođenje na priredbi. Neka to budu kratki sadržaji da djeca ovisno o dobi mogu pratiti i razumjeti sadržaj, moguću poruku.

Sadržaj u kojem improviziraju roditelj i dijete je odlično prezentiranje timskog rada odgojitelj - roditelj i pridonosi jačanju pozitivne slike djeteta. Takav način druženja je dobro zabilježiti foto-aparatom. Tako sakupljamo slikovni materijal za spomenicu skupine; a idealno je za prezentaciju događaja u skupini na panou u kutića za roditelje (Ljubetić, 2014).

8. Zaključak

Zaključno, roditeljska uključenost u predškolske aktivnosti od iznimne je važnosti za cjelovit razvoj djeteta. Aktivnim sudjelovanjem u obrazovanju svog djeteta roditelji mogu značajno doprinijeti njegovom akademskom, društvenom i emocionalnom razvoju. Poticanjem učenja, poboljšavanjem jezičnih vještina i izgradnjom odnosa, roditelji stvaraju poticajno okruženje koje potiče ljubav prema učenju i potiče pozitivne društvene interakcije. Osim toga, roditeljska uključenost jača djetetovo samopouzdanje, jača vezu roditelj-dijete i njeguje emocionalnu dobrobit. U predškolskoj dobi roditelji mogu postaviti temelje za budući uspjeh svog djeteta, a aktivnim uključivanjem u aktivnosti svog djeteta, roditelji mogu osigurati kvalitetan i uspješan odgoj i obrazovanje. Stoga je bitno da roditelji prepoznaju vrijednost svoje uključenosti i aktivno sudjeluju u predškolskim aktivnostima svog djeteta kako bi mu omogućili najbolji mogući početak u životu. Nadalje, istraživanja dosljedno pokazuju da djeca čiji su roditelji aktivno uključeni u njihove predškolske aktivnosti imaju tendenciju boljeg akademskog uspjeha, boljih društvenih vještina i boljeg općeg blagostanja. Prednosti roditeljske uključenosti protežu se i izvan predškolskih godina jer postavlja pozitivan presedan za kontinuiranu roditeljsku podršku tijekom djetetova obrazovnog puta. Štoviše, uključenost roditelja u predškolske aktivnosti stvara osjećaj partnerstva između roditelja i odgojitelja. Ova suradnja omogućuje bolje razumijevanje djetetovih individualnih potreba, snaga i područja za poboljšanje. Radeći zajedno, roditelji i učitelji mogu prilagoditi obrazovna iskustva kako bi zadovoljili jedinstvene zahtjeve svakog djeteta, osiguravajući optimalan rast i razvoj. Osim toga, uključenost roditelja u predškolske aktivnosti služi kao snažan model za djecu. Kada djeca vide kako se njihovi roditelji aktivno zanimaju za njihovo obrazovanje, ona internaliziraju vrijednost učenja i razvijaju snažnu radnu etiku. Ovaj pozitivan utjecaj može imati trajan utjecaj na djetetov stav prema obrazovanju i njegovu motivaciju za uspjeh. Ustanovljeno je da uključenost roditelja u predškolske aktivnosti predstavlja vitalnu komponentu djetetova obrazovnog puta. Aktivnim sudjelovanjem u akademskom, društvenom i emocionalnom razvoju svog djeteta, roditelji stvaraju poticajno i podržavajuće okruženje koje postavlja pozornicu za budući uspjeh. Prednosti uključenosti roditelja protežu se daleko izvan predškolskih godina, oblikujući djetetov stav prema učenju i njegujući snažnu vezu roditelj-dijete. Ključno je da roditelji prepoznaju važnost svog angažmana

i aktivno se uključe u predškolske aktivnosti svog djeteta kako bi mu pružili što bolju osnovu za svijetlu i uspješnu budućnost.

LITERATURA

1. Čudina – Obradović, B., Obradović, J. (2006). Psihologija braka i obitelji. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga
2. Gluščić J., Pustaj M. (2008). Roditelj, dijete, odgojitelj.... Jastrebarsko: Jasenka Gluščić (vlastita naklada).
3. Gossen, D. i Anderson, J. (1996). Stvaranje uvjeta za kvalitetne škole. Zagreb: Alinea.
4. Jurčević Lozančić, A., Kunert, A. (2015). Obrazovanje roditelja i roditeljska pedagoška kompetencija, teorijski i praktički izazovi. Metodički obzori: časopis za odgojno-obrazovnu teoriju i praksu, 10(2), 39-48.
5. Jurčević Lozančić, A. (2016). Socijalne kompetencije u ranome djetinjstvu = Social competences in early childhood. Zagreb: Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
6. Jurčević Lozančić, A., Basta, S. (2017). Partnerstvo s roditeljima - na putu osiguravanja kontinuiteta suradnje vrtića i škol, Međunarodni znanstveno-stručni skup Sadašnjost za budućnost odgoja i obrazovanja-mogućnosti i izazovi/ Kokanović, Tihana; Opić, Siniša; Jurčević Lozančić, Anka (ur.) Sisak: DV Sisak stari, str. 138-144
7. Juul, J. (1995). Razgovori s obiteljima – perspektive i procesi. Zagreb: Alinea.
8. Kanjić, S., Boneta, Ž. (2012). Viđenje partnerstva obitelji i vrtića očima roditelja. Dijete, vrtić, obitelj. 18(70), 8.
9. Klaić, B. (1990). Rječnik stranih riječi. Zagreb: Nakladni zavod MH.
10. Kosić, A. (2009). Roditelji i nastavnici-partneri u unapređivanju odgojno-obrazovnog procesa u osnovnoj školi. Život i škola: časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja. LV(22).
11. Kranželić, V., Ferić Šlehan, M. (2008). Kvaliteta školskog okruženja u percepciji roditelja: Temelj partnerstva škole-obitelji-zajednice. Kriminologija i socijalna integracija. 16(2), 30.

12. Ljubetić, M. (2009). Vrtić po mjeri djeteta. Priručnik za odgojitelje i roditelje. Zagreb: Školske novine
13. Ljubetić, M. (2011). Partnerstvo obitelji, vrtića i škole. Zagreb: Školska knjiga.
14. Ljubetić, M. (2012). Nosi li dobre roditelje roda? Odgovorno roditeljstvo za kompetentno dijete, Zagreb: Profil International
15. Ljubetić, M. (2013). Partnerstvo obitelji, vrtića i škole, Zagreb: Školska knjiga
16. Ljubetić, M. (2014). Od suradnje do partnerstva obitelji, odgojno-obrazovne ustanove i zajednice, Zagreb: Element d.o.o.
17. Ljubetić, M., Mandarić Vukušić, A., Ivić, M. (2017) Competent (And/Or Responsible) Parenting as a Prerequisite for a Complete Child Development. European Scientific Journal, 311-321.
18. Maleš D., Stričević J. (1991). Druženje djece i odraslih. Zagreb: Školska knjiga
19. Maleš, D., Kušević, B. (2011). Nova paradigma obiteljskog odgoja. Zagreb: FF PRESS
20. Milanović, M., Gabelica Šupljika, M., Starc, B., Jukić Lušić, I., Pleša, A., Rajković, L., Šaravanja, A., Šarić, Lj., Modrić, N., Dragojević, Z., Profaca, B., Žižak, A. (2014). Pomozimo im rasti. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga
21. Miljak, A. (1996). Humanistički pristup teoriji i praksi predškolskog odgoja. Velika Gorica: Persona, 1996.
22. Pavlović, S. i Šarić, M. (2012). Partnership between school and parents – reality or illusion of inclusive education. Croatian Journal of Education, 14 (3), 511-531. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/87459>
23. Previšić, V. (2003). Obitelj kao odgojno-socijalna zajednica. U: Puljiz, i D. Bouillet (Ur.), Nacionalna obiteljska politika (str. 191-205). Zagreb: Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži.
24. Rogulj, E. (2018). Komunikacijske kompetencije odgojitelja. U A. Benčec Nikolovski (ur.), Izazovi suradnje – Razvoj profesionalnih kompetencija odgojitelja za suradnju i partnerstvo s roditeljima (str. 111-144), Zagreb: Alfa d.d

25. Rosić, V. (1998). Obiteljska pedagogija. Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci.
26. Rosić V. i Zloković J. (2003.). Modeli suradnje obitelji i škole. Đakovo: Tempo d.o.o
27. Silov, M. (2003). Pedagogija. Velika Gorica: Persona.
28. Slunjski, E. (2008). Dječji vrtić-zajednica koja uči, mjesto dijaloga, suradnje i zajedničkog učenja. Zagreb: Spektar Media.
29. Slunjski, E. (2011.) Kurikulum ranog odgoja – istraživanje i konstrukcija. Zagreb: Školska knjiga d.d.
30. Škutor, M. (2014). Partnerstvo škole i obitelji – temelj dječjeg uspjeha. Napredak. 154(3), 209-222.
31. Tankersley, D., Brajković, S., Handžar, S., Rimkiene, R., Sabaliauskiene, S., Trikić, Z., Vonta, T. (2012). Teorija u praksi-priručnik za profesionalni razvoj odgojitelja (str. 40-44), Zagreb: Pučko otvoreno učilište Korak po korak
32. Vasta, R., Haith, M. M., Miller, S.A. (1998). Dječja psihologija. Naklada Slap, Jastrebarsko
33. Višnjić Jevtić, A., Visković, I., Rogulj, E., Bogatić K., Glavina, E. (2018). Izazovi suradnje, Razvoj profesionalnih kompetencija odgojitelja za suradnju i partnerstvo s roditeljima, Zagreb: Alfa
34. Vrgoč, H. (2005). Učenici, učitelji i roditelji zajedno na putu uspješnog odgoja i obrazovanja Zagreb: Hrvatski pedagoško-književni zbor.
35. Vukasović, Ante (1989), Analiza i unapređivanje odgojnog rada, Samobor: Zagreb – radna organizacija za grafičku djelatnost
36. Zloković, J. i Rosić, V. (2002) Prilozi obiteljskoj pedagogiji. Rijeka, Rijeka.

PRILOZI

SLIKE:

Slika 1. Proces razvoja suradnje odgojitelja i roditelja (Višnjić Jevtić i suradnice 2018, str. 81)

TABLICE:

Tablica 1. Podjela modaliteta suradnje roditelja i odgojitelja u odnosu na ulogu koju u njemu imaju roditelji (Višnjić Jevtić, 2018, str. 86)

Izjava o samostalnoj izradi završnog rada

Ja, Matea Lončarević, izjavljujem da sam ovaj rad izradila samostalno uz potrebne konzultacije, savjete mentora i uporabu navedene literature.

Zahvala

Zahvaljujem se svojoj mentorici dr. sc. Adrijani Višnjic Jevtic i sumentorici mr. Sanji Basti koje su mi omogućile pisanje završnoga rada baš na ovu temu. Također se zahvaljujem svojim roditeljima i ostaloj užoj obitelji koja mi je pružila veliku podršku u mojem visokoškolskom obrazovanju.

Veliko hvala!